

צמחים לתנאי חוף ים (חלק ג')

כתבה: אביגיל הלר

בטבלה הבאה מוצגים צמחים אשר על פי הניסיון שהצטבר בארץ יכולים לגדול סמוך לשפת הים. על החלוקה לקווים ראשון, שני ושלישי ראו בחלקו הראשון של מאמר זה (ג' ונוף, נ"א, ה', מאי 96, עמ' 6). כפי שצוין באותו מקום, לא תמיד תנאים המוגדרים כתנאי קו ראשון, שני או שלישי הינם שווים במקומות שונים. לפיכך, צמח המצליח במקום אחד עלול שלא להצליח, במרחק שווה מן הים, במקום אחר. מסיבה זו גם הגדרת הקווים בטבלה אינה חד-משמעית. יש אף להביא בחשבון, כי גידול בקו ראשון של צמחים המוגדרים כמתאימים לקווים ראשון ושני עלול שלא להצליח. הנתונים מבוססים על מאגר המידע של המחלקה להנדסת הצומח בשה"מ ועל תצפיות שערכתי.

עצים

שם עברי	שם מדעי	גובה (במ')	קוטר (במ')	צבע עלווה	צבע פריחה	מועד פריחה	שימוש גנני	
תנאי קו ראשון - קו שני	אשל הפרקים	Tamarix aphylla	15-10	8	אפרפר	לבנבן	עץ צל, חורשה, ייעור, שובר רוח, ייצוב חולות, מניעת סחף, בודד, קבוצה	
	ושינגטוניה חוטית	Washingtonia filifera	18	4	ירוק בהיר	לבן	שדירה, צמח פיסולי, בודד, קבוצה	
	ושינגטוניה חסונה	Washingtonia robusta	25	3.5	ירוק בהיר	לבן	שדירה, צמח פיסולי, בודד, קבוצה	
	לגונריית פטרסון	Lagunaria patersonii	12-8	4	ירוק אפור	ורוד, אחר-כך לבן	עץ בודד	
	מומבין צהוב (נשיר מאולץ)	Spondias mombin	9	8	ירוק כהה	לבן-צהבהב	עץ צל, צמח פרי, בודד, קבוצה	
	עץ-השמן המכסיף (נשיר)	Elaeagnus angustifolia	7	4	מכסיף	צהבהב	עץ צל, חורשה, צמח ריח, בודד, קבוצה	
	תמר מצוי	Phoenix dactylifera	18-6 (תלוי בזן)	7-6	ירוק אפור	צהוב קרם	שדירה, צמח פיסולי, מיקוד והדגשה, עץ פרי, בודד, קבוצה	
	תנאי קו שני - קו שלישי	אורן החוף	Pinus pinaster	24	10	ירוק בינוני עד כהה	ירוק ואדום	עץ צל, חורשה, בודד, קבוצה
		חרוב מצוי	Ceratonia siliqua	10	15	ירוק כהה	חום	עץ צל, חורשה, שדירה, בודד, קבוצה
		ינבוט לבן (נשיר)	Prosopis alba	12	22	אפור	לבן	עץ צל, חורשה, בודד
לפטוספרמון חלק (עץ/שיח)		Leptospermum laevigatum	7	2.5	ירוק זיתי (מאפיר)	לבן	צמח פיסולי, גדר חיה, שיחייה, בודד, קבוצה	
מיש דרומי (נשיר)		Celtis australis	13	8	ירוק כהה	ירקרק	עץ רחוב, שדירה, עץ צל, חורשה, מדשאה, בודד, קבוצה	
פיקוס השקמה (נשיר מאולץ)		Ficus sycomorus	15	12	ירוק כהה	אדום ורוד (למעשה)	עץ צל, עץ פיסולי, חורשה, בודד, קבוצה	
פיקוס חלוד		Ficus rubiginosa	7-5	5	ירוק כהה למטה חלוד	ירקרק חלוד (פגות)	עץ צל, חורשה, שדירה, בודד, קבוצה	
פלומריה ריחנית 'לבן' (נשיר)		Plumeria rubra 'acutifolia'	4	4	ירוק בינוני	לבן וצהוב	מכל, פאטיו, צמח ריח, צמח פיסולי	
קזוארינה שבטבטית		Casuarina equisetifolia	15	6	ירוק זיתי אפרפר	חום	עץ צל, חורשה, שובר רוח	

אביגיל הלר - אגרונומית, מדריכה מקצועית ראשית במחלקה להנדסת הצומח, גננות ונוף, שה"מ, משרד החקלאות

שם עברי	שם מדעי	גובה (במ')	קוטר (במ')	צבע עלווה	צבע פריחה	מועד פריחה	שימוש גנני
אטד החוף (נשיר מאולץ)	<i>Lycium schweinfurthii</i>	3	2	ירוק בהיר	סגול בהיר	קיץ	גדר חיה, גדר חוסמת, ייצוב מדרונות, בודד, קבוצה
אלת המסטיק	<i>Pistacia lentiscus</i>	2+	2.5	ירוק כהה	אדום	אביב	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מסלעה, שובר רוח, עץ קטן, גינת גג, בודד, קבוצה
בן-עוזרר דלקורי	<i>Rhaphiolepis delacouri</i>	1.5	1.2	ירוק כהה	לבן-ורוד	אביב-קיץ	צמח כיסוי, גדר חיה, מכל, גינת גג, פאטי, בודד, קבוצה
ברזילי	<i>Metrosideros sp.</i>	4-3	2	ירוק כהה	אדום	קיץ	שיחיה, גדר חיה, שובר רוח, מיסוך והסתרה, מכל, גינת גג, פאטי, בודד, קבוצה
חלבלוב רותמי	<i>Euphorbia</i>	6-4	3	ירוק כהה	צהוב	אביב	צמח פיסולי, מסלעה, מכל, בודד, קבוצה
מלוח קיפח	<i>Atriplex halimus</i>	2	2	אפור	אפור צהבהב	קיץ	גדר חוסמת, שיחיה, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, שובר רוח, בודד, קבוצה
מליויקה אזמלנית	<i>Melaleuca lanceolata</i>	4	3	ירוק זית	לבן-קרם	אביב מאוחר	שיחיה, שובר רוח, בודד, קבוצה
עץ-השמן המנוקד	<i>Elaeagnus pungens</i>	4	4	מכסיף, מנוקד	לבן-קרם	סתיו	גדר חוסמת, גדר חיה, שיחיה, גינת גג, בודד, קבוצה
קלרודנדרון חלק	<i>Clerodendron inerme</i>	5-1.5	2.5	ירוק כהה	לבן עם ארגמן	קיץ-סתיו	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מטפס, גדר חיה חופשית או גזומה, קבוצה
קריסה גדולת-פרחים	<i>Carissa grandiflora</i>	2-1	1.5	ירוק כהה	לבן	אביב	צמח כיסוי, גדר חיה, גדר פורמלית, שיחיה, בודד, קבוצה
אוליאה חיקית	<i>Olearia axillaris</i>	1.5	1.5	מכסיף	לבן-צהוב	אביב	צמח כיסוי, שובר רוח, שיח בערוגה, בודד, קבוצה
ברלריה קהה	<i>Barleria obtusa</i>	1	2	ירוק כהה	כחול-סגול	סתיו	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, גוש צבע, שיחיה, מסלעה, קבוצה
חד-מאבק רעיל	<i>Acokanthera venenata</i>	2.5-2	2-1.6	ארגמן, אדום, סגול	לבן	אביב	שיחיה, מכל, גינת גג, בודד, קבוצה
לפטוספרמון חלק	<i>Leptospermum laevigatum</i>	7	2.5	ירוק זיתי (מאפיר)	לבן	אביב-קיץ	צמח פיסולי, גדר חיה, שיחיה, בודד, קבוצה
מליויקה אזמלנית 'ננסי'	<i>Melaleuca lanceolata 'Dwarf'</i>	0.6	0.8	ירוק כהה	לבן-קרם	אביב-קיץ	צמח פיסולי, גדר חיה, שיחיה, בודד, קבוצה
מליויקת היגלי	<i>Melaleuca huegelii</i>	2.5	2	ירוק כהה	לבן-ורוד	אביב-קיץ	צמח כיסוי, שיחיה, גינת גג, קבוצה
מיאפורון ביצני	<i>Myoporum ellipticum</i>	0.3	2	ירוק כהה	לבן	קיץ	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, גינת גג, קבוצה
פיקוס 'גרין-איילנד'	<i>Ficus 'Green-Island'</i>	0.8	1.5	ירוק כהה (למעשה פגות)	ירוק	קיץ, סתיו	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מסלעה, מכל, גינת גג, פאטי
פלרגון חריף	<i>Pelargonium graveolens</i>	0.9	0.6	ירוק כהה	ורוד	אביב	צמח כיסוי, צמח ריח ותבלין, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, מכל, גינת גג, פאטי, קבוצה
קופרוסמה זוחלת	<i>Coprosma repens</i>	1	2	ירוק ח'	לבן	קיץ-סתיו	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מסלעה, מכל, גינת גג, פאטי

תנאי

קו ראשון -

קו שני

תנאי

קו שני -

קו שלישי

צמחי כיסוי ופרחים (בני שיח, עשבוניים, משתרעים)

שם עברי	שם מדעי	גובה (במ')	קוטר (במ')	צבע עלווה	צבע פריחה	מועד פריחה	שימוש גנני
גזניה אפורה	Gazania nivea	0.2	0.3	אפור מכסיף	צהוב חלמון	אביב, קיץ, סתיו	צמח כיסוי, גוש צבע, מסלעה, מכל, גינת גג, קבוצה
לבנונית ימית	Othantus maritimus	0.6	0.5	אפור	צהוב	קיץ	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, מסלעה, גינת גג, בודד, קבוצה
נציץ ורוד	Lampranthus roseus	0.2	0.5	ירוק בינוני	ורוד	אביב	צמח כיסוי, מסלעה, מכל, גינת גג, קבוצה
נר-לילה ברלנדיירי	Oenothera berlandieri	0.4	0.6	ירוק בהיר	ורוד	אביב, סתיו	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, גוש צבע, מסלעה, ערוגת פרחים, גינת גג, בודד, קבוצה
ססוביום גבשושי	Sesuvium verrucosum	0.3	0.3	ירוק בהיר	ארגמן (אדום-ורוד)	קיץ	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, מסלעה, מכל, גינת גג, קבוצה
עדעד קנרי	Limonium perezii	0.4	0.6	ירוק כחול	כחול (ולבן)	קיץ, סתיו	צמח כיסוי, גוש צבע, מסלעה, מכל, גינת גג, קבוצה
פרגה צהובה	Glaucium Flavum	0.5	0.6	אפור	צהוב	קיץ	צמח כיסוי, צמח פורח, בודד, קבוצה
צלקנית נאכלת	Carpobrotus edulis	0.3	1.5	ירוק כהה	צהוב לימון	אביב, קיץ	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, קבוצה
צמרר אפריקני	Erioccephalus africanus	1	1.2	ירוק אפור	לבן, ורוד בהיר	קיץ, סתיו	צמח כיסוי, מניעת סחף, צמח ריח, מסלעה, קבוצה
קריתמון ימי	Crithmum maritimum	0.6	0.8	ירוק כחול	צהבהב-ירקרק	קיץ	צמח כיסוי, מסלעה, מכל, גינת גג, קבוצה
אברון מלגשי	Cryptostegia madagascariensis	0.3 (כצמח כיסוי)	3	ירוק כהה	ורוד	קיץ	צמח כיסוי, מטפס, גדר חיה, מכל, גינת גג, בודד, קבוצה
אזוביון משונן	Lavandula dentata	0.7	0.6	ירוק עמום (מאפיר)	סגול-כחול	אביב, קיץ, סתיו	צמח כיסוי, מסלעה, צמח ריח, מכל, גינת גג, בודד, קבוצה
אזוביון רפואי	Lavandula officinalis	0.6	0.8	מכסיף (אפור)	סגול-בהיר	קיץ	צמח כיסוי, מסלעה, צמח ריח, מיכל, גינת גג, גובל
אוזן-דב כלאיים	Arctotis hybrida	0.1	0.5	אפור	מגוון צבעים בהתאם לזן: כתום, צהוב, ורוד, סגול	חורף, אביב	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מניעת סחף, גוש צבע, מסלעה, גינת גג, קבוצה
דרדר חשוף-פרי	Centaurea gymnocarpa	0.8	1	אפור מכסיף	סגול	קיץ	צמח כיסוי, מסלעה, קבוצה
קופרוסמת קירק 'מגוון'	Coprosma kirkii	0.3	2	מגוון	לבן	סתיו	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מסלעה, מכל, גינת גג
קורנית מקורקפת	Coridothymus capitatus	0.5	0.6	ירוק אפור	ורוד-סגול (לבן)	קיץ	ייצוב מדרונות, גוש צבע, צמח ריח ותבלין, מסלעה, גינת גג, בודד, קבוצה
קנה מצויה	Canna generalis	1.8	0.5	ירוק בהיר או מגוון (לפי זן)	מגוון צבעים (לפי זן): אדום, כתום, צהוב, ורוד ועוד	קיץ, סתיו	גוש צבע, מיקוד והדגשה, פאטיו, מכל, גינת גג, ערוגת פרחים, קבוצה
קיפודנית ארגמנית	Echinacea purpurea	1.2	1	ירוק כהה	ארגמן	קיץ, סתיו	צמח פורח, מסלעה, קבוצה
רוסמרין רפואי 'בלו-לגון'	Rosmarinus officinalis 'Blue-Lagoon'	0.6	0.6	ירוק כהה	כחול בהיר	קיץ	צמח כיסוי, ייצוב מדרונות, מסלעה, מניעת סחף, גינת גג, קבוצה

תנאי קו ראשון - קו שני

תנאי קו שני - קו שלישי

צמחים מיוחדים ("אקזמפלרים")

שם עברי	שם מדעי	גובה (במ')	קוטר (במ')	צבע עלווה	צבע פריחה	מועד פריחה	שימוש גנני
תנאי קו ראשון	אגבה אמריקנית	2	2.5	כחלחל-אפור	לבן-ירוק	קיץ	צמח פיסולי, מסלעה, מכל, בודד, קבוצה
תנאי קו שני	כמרופס נמוך	5	6	ירוק	צהוב	קיץ	צמח פיסולי, שיחייה, פאטיו, מכל, גינת גג, בודד, קבוצה קטנה
תנאי קו שני - קו שלישי	ציקס מופשל	3-1	2-1	ירוק כהה	צהוב קרם	קיץ	צמח פיסולי, מיקוד והדגשה, פאטיו, מכל, גינת גג, בודד, קבוצה